

การอ่านแจกลูกและสะกดคำเป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานของการนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และเสียงตัวสะกดมาประสมเสียงกัน ทำให้ออกเสียงคำต่างๆ ที่มีความหมาย ในภาษาไทย การแจกลูกและการสะกดคำบางครั้งเรียกรวมกันว่า “การแจกลูกสะกดคำ” เพราะในการสอน แจกลูกสะกดคำจะดำเนินไปด้วยกันอย่างกลมกลืน เพื่อให้นักเรียนได้หลักเกณฑ์ทางภาษาทั้งการอ่าน และการเขียนไปพร้อมกัน

การแจกลูก

การแจกลูกมีความหมายมี ๒ นัย ดังนี้

นัยแรก หมายถึง การแจกลูกในมาตราตัวสะกดแม่ ก กา กง กน กม เกย เกอว กก กด และกบ การแจกลูกจะเริ่มจากการจำและออกเสียงพยัญชนะและสระให้ได้ก่อน จากนั้นจะเริ่มแจกลูกในมาตราแม่ ก กา (ไม่มีเสียงสะกด) จะใช้การสะกดคำไปที่ละคำไล่ไปตามลำดับของสระ แล้วจึงอ่านโดยไม่สะกดคำ เรียกว่า แจกลูกสะกดคำ

นัยที่สอง หมายถึง การเทียบเสียง เป็นการแจกลูกวิธีหนึ่ง เมื่ออ่านคำได้แล้วให้นำรูปคำมาแจกลูก โดยการเปลี่ยนพยัญชนะต้นหรือพยัญชนะท้าย เช่น

บ้าน สูตรของคำคือ -บ้าน เมื่อเปลี่ยนพยัญชนะต้น จะได้คำว่า ก้าน ป้าน ร้าน เป็นต้น

วิธีการเทียบเสียง วิธีนี้มีหลักการ คือ

๑. อ่านสระเสียงยาวก่อนสระเสียงสั้น
๒. เปลี่ยนพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย
๓. นำคำที่อ่านมาจัดทำแผนภูมิการอ่าน เช่น

เปลี่ยนพยัญชนะต้น เช่น			
กา	ตา	นา	มา
คู	ปู	กู	หู
เปลี่ยนพยัญชนะท้าย เช่น			
คาง	คาน	คาย	คาว
วาง	วาน	วาย	วาว

วิธีการอ่านจะไม่สะกดคำแต่ให้อ่านเป็นคำตามสูตรของคำ เช่น อ่าน กา สูตรของคำ คือ -า นำพยัญชนะมาเติมและอ่านเป็นคำ

การสะกดคำ

การสะกดคำ หมายถึง การอ่านโดยนำเสียงพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดมาประสมเป็นคำอ่าน

การสะกดคำ มีวิธีการสะกดคำหลายวิธี ถ้าสะกดคำเพื่ออ่านจะสะกดคำตามเสียง ถ้าสะกดคำเพื่อเขียนจะสะกดคำตามรูป และการสะกดคำจะสะกดเฉพาะคำที่เป็นคำไทยและตัวสะกดตรงตามรูป

๑. วิธีการสะกดคำตามรูปคำ

กา	สะกดว่า	กอ-อา-กา
คาง	สะกดว่า	คอ-อา-งอ-คาง
ร้าน	สะกดว่า	รอ-อา-นอ-ราน-ไม้โท-ร้าน

๒. วิธีการสะกดคำโดยสะกดแม่ ก กา ก่อน แล้วจึงสะกดมาตราตัวสะกด

ทาง	สะกดว่า	ทอ-อา-ทา-ทง-อ-ทาง
บ้าน	อ่านว่า	บอ-อา-บา-บาน-นอ-บาน-บ้าน-โท-บ้าน

๓. วิธีสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด คำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดจะเป็นคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ เช่น คำที่มาจากภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาเขมร ภาษาอังกฤษ เป็นต้น วิธีการสอนอ่านและเขียนมีวิธีการ ดังนี้

- ๓.๑ ดูรูปคำและอ่านออกเสียงให้ถูกต้อง
- ๓.๒ จำรูปคำและรู้ความหมายของคำ
- ๓.๓ รู้หลักการสะกดคำ เช่น

แม่ กง	ใช้ ง สะกด
แม่ กน	ใช้ น ร ล พ ญ ณ
แม่ กบ	ใช้ บ ภ พ ป ฟ

คำที่สะกดไม่ตรงไม่ตรงตามมาตราจะไม่สะกดคำ แต่ใช้หลักการสังเกตรูปคำและรู้หลักการสะกดคำ เช่น คำว่า เหตุ ออกเสียงสะกดในแม่ กด

๔. วิธีการสะกดคำอักษรควบ มีวิธีการสะกดคำ ๒ วิธี คือ

๔.๑ การสะกดคำเพื่ออ่าน จะมุ่งที่เสียงของคำด้วยการอ่านอักษรควบก่อนแล้วจึงสะกดคำ เช่น

กราบ	ออกเสียง	กรอ-อา-บอ-กราบ
ครอง	ออกเสียง	ครอ-ออ-งอ-ครอง

๔.๒ การสะกดคำแบบเรียงพยัญชนะต้น วิธีนี้ใช้ในการสะกดคำเพื่อเขียน เช่น

กรอง	ออกเสียง	กอ-รอ-ออ-งอ-กรอง
ปลาย	ออกเสียง	ปอ-ล่อ-อา-ยอ-ปลาย

๕. วิธีการสะกดคำอักษรนำ มีวิธีการสะกดคำดังนี้

๕.๑ หน้า ย ร ล ว ให้ออกเสียงพยัญชนะนำก่อน เช่น หน ออกเสียง หนอ หย ออกเสียง หยอ เป็นต้น แล้วจึงสะกดคำ เช่น หยา สะกดว่า หยอ-อา-หยา หนู สะกดว่า หนอ-อู-หนู ให้เห็นว่าอักษรตัวแรก มีอิทธิพลต่ออักษรตัวที่สอง ส่วนการสะกดคำเพื่อมุ่งเขียนสะกดคำให้ถูกต้องอาจสะกดแบบเรียงพยัญชนะ เช่น หนู สะกดว่า หอ-นอ-อู-หนู

๕.๒ อ ำ ย ให้ออกเสียง อย เป็นเสียง ย แล้วสะกดคำ เช่น ออย่า สะกดว่า ยอ-อา-ยา-ยา-เอก-อย่า (ออกเสียง ออย่า เพราะอิทธิพลของเสียง อ ที่เป็นอักษรนำ) หรือ ออ-ยอ-อา-ยา-ไม้เอก-อย่า หรือจํารูปคำทั้ง ๔ คำ ได้แก่ ออย่า อยู่ อย่าง อยาก

๕.๓ การสะกดคำที่อักษรสูงนำอักษรต่อเดี่ยว หรืออักษรกลางนำอักษรต่ำเดี่ยว เช่น สง_สน_สม_ผล_กล_ถง_ตล_ เป็นต้น ให้ออกเสียงนำก่อน เช่น สน ออกเสียง สะหนอ สม ออกเสียง สะหมอ แล้วจึงสะกดคำเพื่อออกเสียงให้ถูกต้อง เช่น เสมอ สะกดว่า สะหมอ-เออ-สะ-เหมอ สนอง สะกดว่า สะหนอ-ออ-งอ-สะหนอง หรือจะสะกดคำแบบเรียงตัวพยัญชนะเพื่อมุ่งเขียนคำให้ถูกต้อง เช่น เสมอ สะกดว่า สอ-มอ-เออ-สะเหมอ สนอง สะกดว่า สอ-นอ-ออ-งอ-สะหนอง

๖. วิธีการสะกดคำที่สระเปลี่ยนรูปและลดรูป

สระโอะ มีตัวสะกด จะลดรูป

ลต สะกดว่า ลอ-โอะ-ตอ-ลต

สระอะ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปเป็นไม้หันอากาศ

วัน สะกดว่า วอ-อะ-นอ-วัน

สระเอะ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูปโดยใช้ไม้ไต่คู้

เปิด สะกดว่า ปอ-เอะ-ตอ-เปิด

สระเออ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูป

เดิน สะกดว่า ดอ-เออ-นอ-เดิน

สระแอะ มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูป

แข็ง สะกดว่า ขอ-แอะ-งอ-แข็ง

สระอัว มีตัวสะกด จะเปลี่ยนรูป

ลวด สะกดว่า ลอ-อัว-ตอ-ลวด

๗. วิธีการสะกดคำที่มีตัวการันต์เป็นคำมาจากภาษาอื่น คำที่มีจากภาษาอื่น เช่น ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤตจะมีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด การสะกดคำที่มีตัวการันต์จะให้อ่านเป็นคำ แล้วสังเกตรูปคำและรู้กฎเกณฑ์ตามหลักภาษาว่าคำที่มีตัวการันต์ พยัญชนะการันต์จะไม่ออกเสียง